

Handläggare: Lena Skott
Telefon: 08-508 20 032

STADENS ARBETE MED ELEVER I BEHOV AV SÄRSKILT STÖD INOM GRUNDSKOLAN – EN UPPFÖLJNING AV TIDIGARE GRANSKNING

Remiss från Revisionskontoret.

FÖRSLAG TILL BESLUT

Vantörs stadsdelsnämnd godkänner förvaltningens yttrande över revisionsrapporten och åberopar tjänsteutlåtandet daterat 2006-03-31 som svar på remissen.

Monika Viklander
Stadsdelsdirektör

Göran Sjödin
Avdelningschef

SAMMANFATTNING

Revisionen granskade år 2003 hur staden arbetade med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan. En uppföljning har genomförts under år 2005 och granskningen har omfattat samtliga stadsdelsnämnder. Revisionskontoret har sammanställt resultaten i en rapport som har remitterats till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna. I rapporten anges bl.a. att staden fortfarande inte har någon samlad bild av kostnadsutvecklingen för elever i behov av särskilt stöd. Revisorerna anser vidare att det är angeläget att stadsdelsnämnderna som behöver utveckla dialogen med sina skolenheter intensifierar det arbetet.

Förvaltningen instämmer i att staden i nuläget har begränsade möjligheter att erhålla en helhetsbild när det gäller kostnader för elever i behov av särskilt stöd och att nyckeltalsredovisning är ett viktigt utvecklingsområde.

ÄRENDETS BEREDNING

Detta tjänsteutlåtande är utarbetat inom strategi- och planeringsavdelningen och verksamheten för barn och ungdom.

BAKGRUND

Revisionskontoret har till utbildningsnämnden och stadsdelsnämnderna remitterat rapporten *Stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan – en uppföljning av tidigare granskning* (Revisionsrapport nr 2006:1).

Revisionen granskade år 2003 hur staden arbetade med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan. En uppföljning av tidigare granskning har genomförts under år 2005 och granskningen har omfattat samtliga stadsdelsnämnder.

Revisorerna överlämnar rapporten till stadsdelsnämnderna för att dessa i sina remissvar ska utveckla på vilket sätt dialogen med skolenheterna genomförs. Utbildningsnämnden får rapporten för kännedom.

Ansvar för särskoleverksamheten överfördes från utbildningsnämnden till stadsdelsnämnderna under år 2005 och omfattades därför inte av den tidigare granskningen och berörs inte heller av denna uppföljande granskning.

RAPPORTEN I KORTHET

Inledning

I enlighet med revisionsplanen för år 2005/2006 har revisionskontoret följt upp en tidigare granskning av hur staden arbetar med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan (revisionsrapporten nr 2003:5). I uppdraget ingår att följa upp vilka åtgärder som stadsdelsnämnderna och skolenheterna vidtagit sedan motsvarande granskning utfördes 2003.

Granskningen år 2003

Granskningen år 2003 inriktades på elever i skolår 0-9 i behov av särskilt stöd inom den kommunala grundskolan. Enligt rapporten var det tveksamt om staden hade tillräcklig kontroll över att dessa elever gavs tillräckliga förutsättningar för en likvärdig utbildning. Stadsdelsnämnderna behöver förbättra formerna för skolornas redovisning av uppföljning och utvärdering av beslutade åtgärder för dessa elever. Vidare behövde stadsdelsnämnderna utveckla dialogen med berörda elever och föräldrar. Det fanns också brister i stadens ekonomiska redovisning av verksamheten och uppdraget med att utveckla nyckeltal inom verksamhetsområdet måste intensifieras.

Granskningen år 2005

Revisionskontoret undersökte i uppföljningen bl.a. om stadsdelsnämnderna har:

- förbättrat formerna för skolenheternas redovisning till nämnden av uppföljning och utvärdering av beslutade åtgärder för elever i behov av särskilt stöd
- utvecklat dialogen med berörda elever och föräldrar samt med skolenheterna
- ökat samverkan med landstinget
- förbättrat den ekonomiska redovisningen för verksamhetsområdet elever i behov av särskilt stöd
- utvecklat nyckeltal för verksamhetsområdet

Revisorerna pekade i den tidigare granskningen på att kommunfullmäktiges (KF:s) uppdrag att genomföra en översyn av tidigare *resursfördelningsmodell* var angeläget. I föreliggande rapport konstaterar revisorerna att KF har gjort översynen och genomfört förändringar beträffande resursfördelningen till förskola och skola. Beträffande *nyckeltal* visar uppföljningen enligt revisorerna att *staden (fortfarande) inte har någon samlad bild av kostnadsutvecklingen när det gäller elever i behov av särskilt stöd*. Tidigare granskning visade bl.a. på att staden saknade en övergripande ekonomisk redovisning av kostnader för barn i behov av särskilt stöd, bland annat beroende på att stadsdelsförvaltningarna har skapat egna lösningar i sina redovisningssystem. Detta försvårar arbetet med uppföljning på stadsövergripande nivå, enligt revisorerna.

KF:s beslut, år 2004, om att inte styra stadsdelsnämnderna genom krav på särredovisning och ekonomisk uppföljning för verksamheten innebär att staden kan mista väsentlig information om omfattningen av de ekonomiska resurser som fördelas till elever i behov av särskilt stöd. Staden har inte heller någon samlad bild av *kostnadsutvecklingen* för denna verksamhet. Därmed går staden miste om ett viktigt underlag för uppföljning och analys av verksamheten. Slutligen rekommenderar revisorerna att de stadsdelsnämnder som saknar möjligheter att följa upp hur de ekonomiska resurserna används beträffande elever i behov av särskilt stöd, tar fram *tillfredsställande uppföljningssystem*.

Skolenheterna har utvecklat och förbättrat arbetet med att *upprätta och följa upp fastställda åtgärdsprogram* för elever i behov av särskilt stöd. De rektorer som har intervjuats har särskilt lyft fram att skolenheterna har utvecklat och förbättrat arbetet med att upprätta individuella åtgärdsprogram/handlingsprogram i samråd med specialpedagog, lärare, elev och föräldrar. Formerna för uppföljning av åtgärdsprogrammen har också utvecklats.

Det är angeläget att de stadsdelsnämnder som behöver *utveckla dialogen med sina skolenheter* intensifierar det arbetet. Flera stadsdelsnämnder saknar fortfarande en nära dialog med skolenheterna om bl.a. arbetssätt och metoder för denna verksamhet, och revisorerna rekommenderar dessa att intensifiera arbetet med att finna former för en sådan dialog.

Vidare framhåller revisorerna att det är angeläget att *BUS-policyn* (överenskommelsen mellan staden och landstinget om att samordna insatserna) efterföljs och att stadsdelsnämnderna initierar kontakter som snarast ger förutsättningar för faktisk samverkan.

Kompetensfondens utbildningsaktiviteter tillmäts stor betydelse av revisionskontoret för en bättre samverkan mellan såväl Stockholms stad och landstinget som inom stadsdelsnämndernas olika verksamhetsområden. Revisionskontoret rekommenderar stadsdelsnämnderna att upprätta handlingsplaner eller liknande för att på så sätt redovisa på vilket sätt detta arbete ska genomföras och följas upp.

FÖRVALTNINGENS SYNPUNKTER

Förvaltningen instämmer i att utformandet av en nyckeltalsredovisning är ett viktigt utvecklingsområde och nödvändigt för att stadens ska erhålla en helhetsbild när det gäller kostnader för elever i behov av särskilt stöd. I nuläget finns ingen systematik i uppföljningen av kostnaderna för denna elevgrupp då det inte klart framgår vad som ska räknas in, t.ex. åtgärder i form av elevvård. Att systematiskt följa kostnadsutvecklingen förutsätter att skolorna redovisar dessa kostnadsposter med en gemensam metod. I dagsläget är inte detta möjligt då nyckeltal saknas.

Revisorerna påtalar i sin granskning att flera stadsdelsnämnder fortfarande saknar en nära dialog med skolenheterna om bland annat arbetssätt och metoder för denna verksamhet. Dessa stadsdelsnämnder rekommenderas att intensifiera arbetet med att finna former för en sådan dialog. Mot bakgrund av att den sammantagna måluppfyllelsen är otillräcklig vid Vantörs skolor har förvaltningen påbörjat ett arbete med en tätare dialog och avstämning med skolorna kring prognoser och åtgärder för måluppfyllelse. Parallellt med arbetet med att intensifiera dialogen mellan förvaltning och skolenheterna har vissa steg i riktning mot en utökad dialog mellan skolenheter och stadsdelsnämnd vidtagits. Ambitionen är att utveckla formerna för dialogen.

Pågående åtgärder för elever som riskerar att inte uppnå kunskapsmålen, som också avses att vidareutvecklas, är t.ex. mindre undervisningsgrupper för barn i behov av särskilt stöd. Vidare har skolorna större fokus på ämnesundervisning på modersmålet. Detta gäller också kompetensutveckling beträffande barns språkutveckling och matematik (det kan nämnas i sammanhanget att matematikverkstäder bedrivs på tre skolor i Vantör).

Förvaltningen följer noga utvecklingen för de elever där skolorna har svårt att tillgodose behoven inom den ordinarie skolverksamheten. Vissa av eleverna placeras externt, t.ex. St. Örjans och Tjejforum vid Fryshuset. Förvaltningen följer också utvecklingen noggrant avseende eventuellt behov av att utöka stadsdelens resursskola till att omfatta fler årsklasser än F-6.

Arbetet för barn i behov av särskilt stöd innefattar särskoleelever. Särskolan i Vantör har organiserats i den s.k. Fyrklövern Sydost (Vantör, Enskede-Årsta, Farsta och Skarpnäcks stadsdelsförvaltningar). Till Fyrklövern hör den samordnare för särskolan som bl.a. ansvarar för att kartlägga elevunderlag och bedöma elevgruppernas sammansättning och behov.

I rapporten framhålls att det är angeläget att BUS-policyn efterföljs och att stadsdelsnämnderna initierar kontakter som snarast ger förutsättningar för en faktisk samverkan. Inom förvaltningen planeras för verksamhetsövergripande forum kring barn i behov av särskilt stöd. Detta för att utveckla samsyn och få kunskaper om arbetssätt, förutsättningar och resurser. Etablerade forum för kontakter finns i nuläget på två nivåer, dels mellan förvaltningen och beställarsidan hos landstinget, dels det interna samarbetet mellan skolorna, individ- och familj och handikappomsorgen.

Kontinuerliga kontaktmöten mellan förskola/skola och individ- och familjeomsorgen har också påbörjats för ömsesidig information och utarbetande av handlingsplaner. Det kan också nämnas i sammanhanget att förvaltningen har tagit del av kompetenssatsningen för barn i behov av särskilt stöd genom Kompetensfonden.

Förvaltningen föreslår att nämnden godkänner förvaltningens yttrande över revisionsrapporten och åberopar detta tjänsteutlåtande som svar på remissen.

BILAGOR

1. ”Stadens arbete med elever i behov av särskilt stöd inom grundskolan – en uppföljning av tidigare granskning” (rapport 2006:1), Revisionskontoret, Revisorsgrupperna 3 och 4. Revisionskontorets dnr: 420/02-06.